

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ, МЕНЕДЖМЕНТУ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри економіки,
менеджменту та адміністрування
протокол від 7 вересня 2020 р. № 2
в.о. завідувачки кафедри

(Юлія УШКАРЕНКО)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ/ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Професійна етика

Освітня програма «Фінанси, банківська справа та страхування»

першого (бакалаврського) рівня

Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Херсон 2020

1. Опис курсу

Назва освітньої компоненти	ОК 13 Професійна етика
Тип курсу	Обов'язкова компонента
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень освіти
Кількість кредитів/годин	3.5 кредити / 105 годин
Семестр	I семестр
Викладач	Шашкова Ніна Ігорівна https://orcid.org/0000-0002-8414-1569
Посилання на сайт	http://www.kspu.edu/About/Faculty/FEM/Chair_of_Management_and_Administration/Lecturer.aspx
Контактний телефон,	(+38) 0996739997
Email викладача:	Shashnin79@gmail.com
Графік консультацій	П'ятниця, після 4 пари
Методи викладання	лекційні заняття, кейси, презентації, тестові завдання, індивідуальні завдання
Форма контролю	дифзалік

2. **Анотація дисципліни:** дисципліна покликана розтлумачити етичні вимоги до професійної поведінки менеджера, економіста, оволодіння діловою етикою і етикетом, що в подальшому дозволить успішно здійснювати професійну діяльність.

Мета та завдання дисципліни:

Мета дисципліни «Професійна етика» полягає у формуванні у студентів системи етичних уявлень, цінностей економічної діяльності, кордонів застосовності професійної етичної системи.

Завдання:

1. Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Професійна етика» є:
2. - розкрити сутність і роль моралі на різних етапах розвитку культури;
3. - познайомити з досвідом осмислення моральних проблем міжособистісних відносин;

4. - продемонструвати і запропонувати свідомому вибору студентів основні норми поведінки в різних сферах життєдіяльності.
5. - сформувати уявлення про межі застосування етичних законів у професійній практиці економіста, менеджера.

6. Програмні компетентності та результати навчання

Після успішного завершення дисципліни здобувач формуватиме наступні програмні компетентності та результати навчання:

Інтегральна компетентність – Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальні компетентності:

- ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК9. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК12. Здатність працювати автономно.
- ЗК13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні компетентності:

- СК9. Здатність здійснювати ефективні комунікації.
- СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.
- СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Програмні результати навчання:

- ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

ПР21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

ПР22. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ПР23. Визначати досягнення і ідентифікувати цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

7. Структура курсу

Кількість кредитів/годин	Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	Самостійна робота (год.)
3.5 кредитів /105 годин	20	20	65

8. Ознаки курсу

Рік викладання	Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язкова/вибіркова компонента
2020-2021	1	072 Фінанси, банківська справа та страхування	1 курс	Обов'язкова компонента

9. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

Презентації

10. Політика курсу

Для успішного складання підсумкового контролю з дисципліни вимагається 100% відвідування очне або дистанційне відвідування всіх лекційних занять. Пропуск понад 25% занять без поважної причини буде оцінений як FX.

Високо цінується академічна доброчесність. До всіх студентів освітньої програми відбувається абсолютно рівне ставлення. Навіть окремий випадок порушення академічної доброчесності є серйозним проступком, який може призвести до несправедливого перерозподілу оцінок і, як наслідок, загального рейтингу студентів. Мінімальне покарання для студентів, яких спіймали на

обмані чи плагіаті під час тесту чи підсумкового контролю, буде нульовим для цього завдання з послідовним зниженням підсумкової оцінки дисципліни принаймні на одну літеру.

11.Схема курсу

Тиждень, дата, години (вказується відповідно до розкладу навчальних занять)	Тема, план	Форма навчального заняття, кількість годин (аудиторно і та самостійно і роботи)	Список рекомендованих джерел (за нумерацією розділу 10)	Завдання	Максимальна кількість балів
Модуль 1 Теоретичні основи управлінського консультування					
Тиждень А 4 год.	Тема 1. Поняття етики як науки і явища духовної культури. - Етимологія понять етика, мораль, моральність. - Структура етики. - Протиріччя між чеснотою і щастям. - Типи етичних теорій відповідно до розумінням джерела моралі і трактуванням морального ідеалу.	Лекція 2год Практичне 2 год Самостійна робота 6 год	1, 2, 5, 10	Доповідь на тему: - Різноманітність моральних і етичних теорій. - Ситуації морального вибору: приклади, характеристики і способи вирішення.	10
Тиждень Б 4 год.	Тема 2. Поняття і предмет професійної етики. - Етичні кодекси як нормативна складова професійної етики. - Поняття	Лекція 2год Практичне 2 год Самостійна робота 7 год	2, 5, 6,7,4,10	Презентації на тему: Професіоналізм як моральна риса особистості. Види професійної етики. Професійні особливості	10

	професійної етики. Професійна етика: цілі і завдання. 3. Походження професійної етики. Специфіка професійної етики в різні історичні періоди. 4. Поняття і види етичних кодексів. Приклади етичних кодексів.			кодексів. Принципи побудови етичних кодексів в бізнесі. Механізми здійснення етичних норм. Відмінність етичного кодексу від юридичних норм.	
Тиждень А 4 год.	Тема 3. Етикет: поняття і основні принципи. Загальні принципи ділового етикету. 1. Діловий етикет в різних країнах. Поняття етикету. 2. Історія світового етикету. Історія виникнення етикету. Особливості етикету ділового спілкування. 3. Правовий і моральний аспект. 4. Корпоративний етикет.	Лекція 2 год Практичне 2 год Самостійна робота 6 год	5, 7, 9, 10	Написання рефератів на тему: Різниця і зв'язок між етикетом і етикою. Цілі і завдання етикету. Цілі ділового етикету. Завдання етикету: з'єднання сфер взаємин людей в суспільстві. Вимоги сучасного етикету. Етикет ділової людини. Правила ділового спілкування. Діловий етикет в різних країнах	10
Тиждень Б 4 год.	Тема 4: Етичні принципи організації і етика керівника. 1. Основні етичні принципи організації.	Лекція 2 год Практичне 2 год Самостійна робота 8 год	1, 2, 4, 7, 9	Доповіді на тему: 1. Етичні обов'язки керівників. 2. Етика вирішення спірних питань і конфліктних	10

	2. Етика і соціальна відповідальність організацій. Етичні норми в діяльності організацій. 3. Основні принципи ведення справи в Україні. Етика керівника, форми розпорядження керівника.			ситуацій. Етичні принципи підлеглого.	
Змістовий модуль 2 Етика ділових відносин					
Тиждень А 4 год.	Тема 5: Етичні проблеми ділових відносин. 1. Загальні категорії етичних проблем. Рішення етичних проблем. 2. Роль менеджерів в ділових відносинах. 3. Корпоративна етика і рішення проблем ділових відносин. Проблема службових викриттів.	Лекція 2 год Практичне 2 год Самостійна робота 6 год	2, 3, 7, 9, 10	Доповіді на тему: Підготовка та захист презентацій за темою: 1. «Використання мотивації співробітників і проблема маніпулювання». 2. Проблеми працюючих жінок. Етика вигідних зв'язків.	10
Тиждень Б 4 год.	Тема 6: Етика ділового спілкування 1. Поняття ділового спілкування. Структура і функції спілкування. 2. Поняття принципів ділового спілкування.	Лекція 2 год Практичне 2 год Самостійна робота 7 год	2, 4, 7, 10,	Підготовка презентацій 1. Види ділового спілкування. 2. Етика ділового спілкування "зверху-вниз". 3. Етика ділового спілкування	10

	3. Комунікативна культура в діловому спілкуванні. Культура дискусії. Вербальне і невербальне спілкування. Культура ділового листування. Діловий лист. Характеристика маніпуляцій в спілкуванні.			"знизу-вгору" . 4. Етика ділового спілкування "по горизонталі". 5. Правила підготовки і проведення ділової бесіди. Дистанційне спілкування. Етичні норми телефонної розмови.	
Тиждень А 4 год.	Тема 7 : Етика мовної поведінки професіонала 1. Особливості мовної поведінки професіонала. 2. Норми етики мовної поведінки і спілкування. 3. Екскурс в історію ораторського мистецтва. 4. Проблема мовної поведінки в різних ситуаціях спілкування.	Лекція 2 год Практичне 2 год Самостійна робота 6 год	2, 4, 7, 8, 1, 5	Доповіді на тему: 1. Цілісний підхід до проблеми мовної діяльності. 2. Механізм мовного контролю.	10

Тиждень Б 4 год.	Тема 8. Психологія ділових відносин. 1. Індивідуальні особливості особистості, які проявляються в поведінці, діяльності, спілкуванні. Оцінка особистості і самооцінка. 2. Темперамент і його вплив на формування індивідуального стилю діяльності та спілкування. 3. Характер людини. Психічні пізнавальні процеси. Емоційна сфера людини	Лекція 2год Практичне 2 год Самостійна робота 7 год	1, 2, 7, 10	Доповіді на тему: 1.Будова мотиваційної сфери людини. 2. Психологія взаємин у групі. 3.Типологія стилів керівництва	10
Тиждень А 4 год.	Тема 9: Теорія і практика міжособистісних конфліктів. 1. Стрес, дистрес і психічне здоров'я. 2. Неврози. Конфлікти. Особистісні та професійні кризи. 3. Методи ефективного подолання конфліктів і криз в ділових відносинах.	Лекція 2год Практичне 2 год Самостійна робота 6 год	2, 4, 7, 8, 1, 5	Доповіді на тему Методи ефективного подолання конфліктів і криз в ділових відносинах.	10
Тиждень Б 4 год.	Тема 10: Мистецтво ефективного ділового спілкування. 1. Ефективність	Лекція 2год Практичне 2 год Самостійна	2, 4, 7, 8, 1, 5	Презентація на тему: Креативні технології ефективного	10

	слухання. 2. Правила самовіддачі. Сучасний етикет	робота 6 год		ділового суплікування	
--	--	-----------------	--	--------------------------	--

9. Система оцінювання та вимоги: форма (метод) контрольного заходу та вимоги до оцінювання програмних результатів навчання

Модуль 1. Теоретичні основи управлінського консультування
максимальна кількість балів за цей модуль – 50 балів

Форма (метод) контрольного заходу, критерії оцінювання та бали

Практичні роботи–30 балів (по 10 балів за 3 практичні роботи)

Тест за перший модуль 1 –20 балів

Модуль 2. Організація консультант-клієнтського співробітництва
максимальна кількість балів за цей модуль – 50 балів

Форма (метод) контрольного заходу, критерії оцінювання та бали

Практичні роботи – 50 балів (по 10 балів за 5 практичних робіт)

Підсумковий тест за дисципліну – 50 балів.

Студенти можуть отримати до 10% бонусних балів за виконання індивідуальних завдань, підготовці презентації з аналізу даних, участь у конкурсах наукових робіт, предметних олімпіадах, конкурсах.

10.Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основні рекомендовані джерела:

1. Беннет К. Деловой этикет и протокол. Краткое руководство для профессионала. М., 2016.
2. . Професійна і прикладна етика : навч. посіб. / за заг. ред. Коцура В. П. Переяслав-Хмельницький, 2016.
3. Бралатан В., Гуцаленко Л., Здирко Н. Професійна етика : навч. посіб. К., 2019.
4. Навчальний посібник з курсу «Професійна етика вищої освіти» для осіб, що навчаються в магістратурі за спеціальністю «Педагогіка вищої школи» / А. Алексеєнко, К. Карпенко, Л. Гончаренко, В. Дейнека. Харків, 2015.
5. Гриценко Т., Гриценко С., Іщенко Т. Етика ділового спілкування. К., 2019.
6. Кубрак О.В. Етика ділового повсякденного спілкування: навч. посіб. – 4-те вид. – Суми, 2015. – 222 с.

7. Навчально-методичні матеріали до вивчення курсу «Професійна етика» для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» галузі знань «Культура і мистецтво» спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» / укладач: Н. І. Білик. Тернопіль, 2016.

Додаткові джерела:

8. Бурховецький Д. Корпоративная магия. К., 2020.

9. Бехар Г. Дело не в кофе. Корпоративная культура Starbucks. К., 2020.

10. Академічна доброчесність як основа сталого розвитку університета / Міжнарод. благод. фонд « Міжнарод. фонд дослідж. освіт. політики», за заг. ред. Т. В. Філіпова, А. Є. Артюхова. – К.: Таксон, 2016. – 234 с.